



EUROPOS CENTRINIS BANKAS

DUOMENŲ RINKIMAS IŠ KREDITO ĮSTAIGŲ IR KITŲ PROFESIONALIŲ GRYNŲJŲ PINIGŲ TVARKYTOJŲ, KAIP NUMATYTA PAGAL PAKARTOTINIO BANKNOTŲ IŠLEIDIMO Į APYVARTĄ SISTEMĄ

BENDRI DUOMENŲ RINKIMO PRINCIPAI PAGAL ŠIĄ SISTEMĄ

Remiantis Sistemos 2.7 dalimi, kredito įstaigos ir kiti profesionalūs grynųjų pinigų tvarkytojai, kuriems skirta ši Sistema, nacionaliniams centriniams bankams turi reguliariai pateikti tokius duomenis:

- bendrą informaciją apie pakartotinį išleidimą į apyvartą ir pinigų centrus;
- statistiką apie grynųjų pinigų operacijų apimtį;
- informaciją apie aparatus, naudojamus pakartotiniam pinigų išleidimui į apyvartą, ir bankomatus;
- informaciją apie nutolusius banko filialus, kurie vykdo labai nedaug grynųjų pinigų operacijų ir kuriuose banknotų tinkamumas apyvartai tikrinamas rankiniu būdu.

Šiame dokumente aprašyti Eurosistemos duomenų rinkimo reikalavimai, kaip nustatyta Sistemos 2.7 dalyje. Pagal šį dokumentą, reikalavimas pateikti duomenis netaikomas kredito įstaigoms ir kitiems profesionaliems grynųjų pinigų tvarkytojams, kurie fiziniu būdu pakartotinai neišleidžia banknotų į apyvartą, išskyrus per banko filialų kasas.

1 TIKSLAI

Bendriausias duomenų rinkimo tikslas – sudaryti sąlygas Eurosistemai, kaip banknotus leidžiančiai institucijai, nuolat stebėti kredito įstaigų ir kitų profesionalių grynųjų pinigų tvarkytojų vykdomą pakartotinio banknotų išleidimo į apyvartą veiklą, siekiant įvertinti apyvartoje cirkuliuojančių banknotų kokybę, ir imtis reikiamų veiksmų.

Konkrečiau, duomenų rinkimas leidžia ECB ir nacionaliniams centriniams bankams:

- nustatyti, kas atlieka pakartotinį banknotų išleidimą į apyvartą;
- palyginti atskirų subjektų nurodomus apyvartai netinkamų banknotų skaičius, siekiant išanalizuoti, kaip jie rūšiuoja banknotus pagal tinkamumą apyvartai;
- nustatyti klausimus, kuriuos nacionaliniams centriniams bankams gali tekti nagrinėti nuodugniau, pavyzdžiui, atvykstant į vietą.

Surinktus duomenis naudoja Eurosistema, siekdama užtikrinti apyvartoje cirkuliuojančių banknotų kokybę. Visose euro zonos šalyse duomenys turėtų būti renkami laikantis vienodų taisyklių tam, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos ir gautas bendras visos euro zonos vaizdas. Siekiant sumažinti visoms dalyvaujančioms šalims tenkančią administracinę naštą, duomenys turėtų būti renkami veiksmingai, ir reikėtų rinkti tik reikalingais laikomus duomenis. Neskaitant suderintų ataskaitos lentelių, siūloma

išnagrinėti galimybę Eurosystemai, kredito įstaigoms ir kitiems profesionaliems grynujų pinigų tvarkytojams bendrai naudotis duomenimis per bendrą elektroninę platformą.

2 ATSKAITOMYBĖS SISTEMOS TAIKymo SRITIS

Sistemos 2.1.2 dalyje nustatyta, kad turi būti deramai patikrintas banknotų, kuriuos kredito įstaigos išleidžia į apyvartą per banko kasas, autentiškumas ir tinkamumas apyvartai. Tačiau dėl praktinių sumetimų išsamūs duomenys apie banko padaliniuose atliekamus sandorius iš kredito įstaigų nebus renkami.

Be to, atsižvelgiant į tai, kad kredito įstaigos ir kiti profesionalūs grynujų pinigų tvarkytojai turi nedelsdami perduoti kompetentingoms nacionalinėms institucijoms įtartinus ir padirbtus banknotus, o nacionaliniai centriniai bankai pajėgia patys surinkti statistiką, manoma, kad šiuo metu nebūtina iš kredito įstaigų ir profesionalių grynujų pinigų tvarkytojų rinkti atskirus duomenis apie įtartinų ir (arba) padirbtų banknotų, aptiktų juos apdorojant prieš pakartotinį išleidimą į apyvartą, kieki.

3 REGULIARUS DUOMENŲ RINKIMO PERIODIŠKUMAS

Atsižvelgiant į informacijos pobūdį, atskaitomybės sistemoje numatytus duomenis galima suskirstyti į pagrindinius duomenis ir veiklos duomenis. Jų periodiškumas yra toks:

3.1 PAGRINDINIAI DUOMENYS

Pagrindiniai duomenys apima, pavyzdžiui, atskirus dalyvius (kredito įstaigas ir kitus profesionalius grynujų pinigų tvarkytojus), nutolusius banko filialus ir kriterijus, pagal kuriuos jie laikomi tokiais, apdorojimo aparatų tipus ir kieki. Nors pagrindiniai duomenys keičiasi tik retkarčiais, svarbu, kad nacionaliniai centriniai bankai turėtų naujausius duomenis duomenų tikslumui užtikrinti.

Iš pradžių pagrindiniai duomenys turi būti renkami kai valstybėse narėse, kuriose kredito sektoriuje šiuo metu leidžiama pakartotinai į apyvartą išleisti banknotus, įsigalios pagal šią Sistemą numatyti atskaitomybės reikalavimai. Valstybėse narėse, kuriose pakartotinis banknotų išleidimas į apyvartą šiuo metu neleidžiamas, pagrindiniai duomenys turi būti pateikiami, kai atitinkami subjektai pradeda vykdyti pakartotinio išleidimo veiklą, įsigaliojus šiai Sistemai. Apie visus vėlesnius pasikeitimus reikia informuoti NCB *ad hoc* pagrindu ne vėliau kaip per tris mėnesius. Duomenys turi būti renkami klausimyno forma.

3.2 VEIKLOS DUOMENYS

Atskaitomybės sistemoje duomenys, susiję su banknotų apdorojimu ir išleidimu į apyvartą, kuri atlieka kredito įstaigos ir kiti profesionalūs pinigų tvarkytojai, laikomi veiklos duomenimis.

Veiklos duomenis reikia pateikti kas šešis mėnesius. Pirmojo ir antrojo semestro duomenis reikia pateikti atitinkamam NCB ne vėliau kaip per du mėnesius po atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pabaigos (t. y. vasario mėn. ir rugpjūčio mėn. pabaigoje). Duomenys turi būti renkami klausimyno forma.

4 ATSKAITINGI SUBJEKTAI

Iš esmės, veiklos duomenis turėtų pateikti veiklą vykdančys subjektai. Jei kredito įstaigos grynujų pinigų apdorojimo paslaugas perka iš profesionalių grynujų pinigų tvarkytojų ir nacionaliniai centriniai

bankai iš tokių kredito įstaigų negali gauti veiklos duomenų, duomenis turėtų pateikti kredito įstaigos.

5 DUOMENŲ GRUPAVIMAS

Kredito įstaigos ir kiti profesionalūs grynųjų pinigų tvarkytojai turėtų pateikti bendrus veiklos duomenis, t. y. duomenų nesuskirstyti pagal filialus (kredito įstaigos) ar pinigų centrus (kiti profesionalūs grynųjų pinigų tvarkytojai). Nutolę banko filialai veiklos duomenis turėtų pateikti atskirai. NCB gali vietoje susitarti, ar iš atskirų subjektų renkami duomenys turėtų būti susumuojami šalies ar regiono lygiu (pvz. „pietų“ regionas).

Tam, kad Eurosistema turėtų aiškų supratimą apie kredito įstaigų ir kitų profesionalių grynųjų pinigų tvarkytojų atliekamą banknotų apdorojimą ir pakartotinių jų išleidimą į apyvartą, veiklos duomenys turi būti pateikiami pagal vienetų skaičių ir sugrupuoti pagal banknotų nominalą. Toks išsamumas būtinas, kad Eurosistema galėtų pasiekti 1 dalyje išdėstytus tikslus, atsižvelgiant į tai, kad gerokai skiriasi įvairaus nominalo banknotų naudojimo ciklas.

6 EUROSISTEMOS SKELBIAMI DUOMENYS IR DUOMENŲ KONFIDENCIALUMAS

Eurosistemai priklausantys centriniai bankai gali nuspręsti paskelbti ataskaitas ar statistiką, kuriose būtų panaudoti pagal šią Sistemą gauti duomenys. Tokie nacionalinių centrinių bankų arba ECB skelbiami duomenys turi būti taip sugrupuoti, kad jų nebūtų galima priskirti pavieniams atskaitingiems subjektams.

Tam, kad būtų galima nustatyti konfidencialumo lygį, būtina įvertinti duomenų svarbą. Pagrindiniai ir veiklos duomenys yra laikomi konfidencialiais.

7 DUOMENŲ RINKIMO ĮSIGALIOJIMAS

Atskaitomybės sistema įsigalios vėliausiai 2006 m. pabaigoje. Nacionaliniai centriniai bankai informuoja susijusias trečiąsias šalis apie atskaitomybės reikalavimus.

2007 m. viduryje atskaitomybės sistema bus peržiūreta, siekiant nustatyti, ar stebėsenai pakanka turimų duomenų ir ar į atskaitomybės sistemą reikėtų įtraukti papildomus veiklos duomenis. Be to, bus svarstoma galimybė įtraukti grynųjų pinigų priėmimo ir išdavimo automatus.

© Europos centrinis bankas, 2006 m.

Adresas: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija

Pašto adresas: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija

Telefonas: +49 69 13 44 0

Internetas: <http://www.ecb.int>

Faksas: +49 69 1344 6000

Teleksas: 411 144ecb d

Visos teisės saugomos. Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais tikslai nurodžius šaltinį.
2005 m. gruodžio mėn.

ISBN 92-9181-898-4 (print)

ISBN 92-9181-899-2 (online)